

KREDITNO-JAMSTVENI PROGRAM ZA OBRТNIKE I OSTALE SAMOSTALNE GOSPODARSKE DJELATNOSTI

1. PREDMET KREDITNO-JAMSTVENOG PROGRAMA

Predmet kreditno-jamstvenog programa je utvrđivanje cilja, korisnika programa, iznosa i namjene sredstava, procedure izdavanja jamstva, kao i mjerenje učinaka i nadzora programa.

Jamstva Fonda, koja se izdaju počevši od 1. 6. 2021. godine tj. poslije isteka roka od 12 mjeseci od dana proglašenja prestanka nesreće uzrokovane pandemijom COVID-19, će biti usmjerena na pružanje potpore pokretanju novih poslovnih aktivnosti, rastu i razvoju postojećih obrta i ostalih samostalnih gospodarskih djelatnosti, povećanju konkurentnosti i zapošljavanju, što je definirano ovim Kreditno-jamstvenim programom koji će biti u primjeni od 1. 6. 2021. godine.

Jamstva ovoga Fonda za svaki pojedinačni kredit iznose 50 % glavnice kredita.

Jamstva Fonda su namijenjene za financiranje:

- a) tekuće likvidnosti (isplata plaća, plaćanje poreza i doprinosa, i sl.)
- b) obrtnih sredstava
- c) investicija u stalna sredstva.

Jamstva Fonda mogu se izdavati s rokom dospjeća do 60 mjeseci za financiranje tekuće likvidnosti i obrtnih sredstava, te do 120 mjeseci za financiranje investicija, uključujući *grace* period do 18 mjeseci za sve dugoročne kredite.

Jamstva Fonda ne mogu se izdavati za kredite namijenjene za:

- a) kupovinu zemljišta i poslovnih prostora
- b) kupovinu poslovnih udjela ili dionica
- c) financiranje transakcija između korisnika kredita i s njim povezanih osoba
- d) refinanciranju postojećih kreditnih obveza i obveza po osnovu financijskog *leasinga*
- e) financiranje djelatnosti kao što su:
 - proizvodnja duhana i destiliranih alkoholnih pića, te povezanih proizvoda i trgovine njima
 - igre na sreću, kockanje, klađenje i kasina
 - proizvodnje oružje i municije, te trgovine njima
 - trgovina na veliko i na malo
 - iznajmljivanje i davanja u zakup (*leasing*) automobila i motornih vozila (*rent-a-car*).

2. CILJ

Cilj programa je pružanje potpore pokretanju novih poslovnih aktivnosti, rastu i razvoju postojećih obrta i ostalih samostalnih gospodarskih djelatnosti, povećanju konkurentnosti i očuvanju postojećeg stupnja zaposlenosti, te kreiranje novih radnih mjesta.

Program osigurava lakši pristup kreditnim sredstvima za obrтnike i ostale samostalne gospodarske djelatnosti u svim gospodarskim sektorima, osim za djelatnosti koje su navedene u Poglavlju 1. pod e), ovog Programa. Sredstva su namijenjena obrтnicima i

ostalim samostalnim gospodarskim djelatnostima u svim gospodarskim sektorima, kako je opisano u Poglavlju 3. ovog Programa, a koji imaju otežan pristup kreditnim sredstvima zbog većeg rizika, izazvanog poremećajima likvidnosti i/ili nedostatkom odgovarajućeg kolaterala.

3. KORISNICI KREDITNO-JAMSTVENOG PROGRAMA

Korisnici kredita su subjekti male privrede – obrti i ostale samostalne privredne djelatnosti čije je sjedište na području Federacije BiH, te imaju najmanje jednog (1) zaposlenog na neodređeno vrijeme.

Kreditno-jamstveni program za obrtnike i ostale samostalne gospodarske djelatnosti obuhvata korisnike organizirane u skladu sa:

- Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima
- Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti
- Zakonom o turističkoj djelatnosti i
- ostalim zakonima po kojima se organiziraju samostalne gospodarske djelatnosti u Federaciji BiH.

Obveznici koji su registrirani tijekom godine u kojoj podnose zahtjev za kredit, također imaju pravo prijavljivanja na ovaj Program.

Jamstva Fonda mogu se izdavati samo za korisnike kredita koji ispunjavaju uvjet:

- plasmani korisnika kredita u bankama na dan podnošenja zahtjeva su raspoređeni na razini kreditnog rizika 1 ili 2.

Navedeni uvjet se ne primjenjuje na korisnike kredita koji nemaju kreditna zaduženja kod komercijalnih banaka.

Jamstva Fonda ne mogu se izdavati korisnicima kredita koji*:

- a) imaju dospjele, a neizmirene obveze po osnovu doprinosa, izravni i neizravnih poreza, a za koje nisu zaključeni sporazumi o obročnom plaćanju duga i/ili koji ne izmiruju obveze po navedenom sporazumu
- b) su sudužnici ili jamci po drugim kreditima ili financijskom *leasingu* koji nisu raspoređeni na razini kreditnog rizika 1 ili 2
- c) su u većinskom vlasništvu članova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije, Uprave i Nadzornog odbora Razvojne banke
- d) su korisnici kredita po kreditno-jamstvenom programu za izvoznike i/ili kreditno-jamstvenom programu za poljoprivredu i prehrambenu industriju.

*Za obrtnike i ostale samostalne gospodarske djelatnosti nije primjenjiv kriterij isplate dobiti/dividende (članak 11. stavak 3. pod b) Uredbe o načinu financiranja i upravljanja Jamstvenim fondom) budući da dobit ovih korisnika predstavlja osobni dohodak vlasnika odnosno samostalnog poduzetnika, koji se isplaćuje isključivo po podnošenju specifikacije za utvrđivanje dohotka od samostalne djelatnosti – Obrazac SPR 1053.

4. IZNOS POJEDINAČNIH KREDITA I NAMJENA SREDSTAVA

Kreditni za koje se mogu izdavati jamstva u okviru Programa su:

- 1) krediti za likvidnost do 300.000 KM**
- 2) krediti za obrtna sredstva do 400.000 KM**
- 3) krediti za investicije do 500.000 KM.**

Korisnik se može prijaviti samo za jednu namjenu, kao i za kombinaciju namjena kredita opisanih pod 1), 2) i 3) vodeći računa o maksimalnim iznosima za pojedine namjene, kao i o ukupnom maksimalnom zaduženju jednog korisnika u iznosu od 800.000 KM.

4) Kratkoročni krediti do 300.000 KM

Ovakva vrsta kredita pored anuitetnog načina plaćanja, omogućava i jednokratnu otplatu kredita. Kratkoročni krediti se mogu koristiti za likvidnost i/ili obrtna sredstva.

Maksimalni rokovi pokriveni jamstvom su:

- 60 mjeseci - krediti za likvidnost i obrtna sredstva – *grace period* do 18 mjeseci
- 120 mjeseci - krediti za investicije - *grace period* do 18 mjeseci
- 12 mjeseci za kratkoročni kredit.

5. PROCEDURA IZDAVANJA JAMSTVA

Subjekt malog gospodarstva – obrti i ostale samostalne gospodarske djelatnosti, podnosi zahtjev za odobravanje kredita komercijalnoj banci.

Pored Zahtjeva za odobravanje kredita, klijent je dužan dostaviti dokumentaciju koju od njega traži komercijalna banka u cilju utvrđivanja kreditne sposobnosti.

Po odobravanju kreditnog zahtjeva od strane komercijalne banke, ista šalje odluku o kreditu prema Razvojnoj banci Federacije BiH koja provodi postupak izdavanja jamstava Fonda. Pravo na jamstvo ne postoji, već Razvojna banka o svakom zahtjevu donosi pojedinačnu odluku nakon provjere ispunjavanja uvjeta propisanih Uredbom o načinu financiranja i upravljanja Jamstvenim fondom i kreditno-jamstvenim programima.

Jamstvo Fonda se izdaje za kredite ugovorene u konvertibilnim markama (KM).

U slučaju da je banka odobrila kredit sa valutnom klauzulom u nekoj stranoj valuti, jamstvo Fonda se može izdati samo za kredite uz valutnu klauzulu za euro (EUR), a maksimalno jamstvo po jednom kreditnom zahtjevu je 250.000 KM. Ukupan iznos zajamčenih obveza Fonda prema jednom korisniku ne može biti veći od 400.000 KM.

Na jamstva Fonda izdata u sklopu ovog kreditno-jamstvenog programa se plaća naknada za izdavanje jamstva i premija rizika.

Naknadu i premiju rizika, u ime korisnika kredita, plaća komercijalna banka i to na sljedeći način:

a) jednokratna naknada za izdavanje jamstva po stopi od 0,15 % obračunava se na iznos jamstva i plaća se prije izdavanja jamstva

b) premija rizika obračunava se na nedospjeli iznos glavnice kredita za koji je izdata garancija, za svaku godinu trajanja jamstva po godišnjoj stopi od 0,30 % i plaća se na kvartalnoj osnovi unaprijed.

Ukupan iznos izdanih jamstava po ovom Programu ne može prelaziti iznos od 50.000.000 KM umanjen za iznos jamstava koja su izdana do 31. 5. 2021. godine po osnovu kreditno-jamstvenog programa za obrtnike i ostale samostalne gospodarske djelatnosti („Službene novine Federacije BiH“ broj 65/20).

6. MJERENJE UČINAKA KREDITNO-JAMSTVENINOG PROGRAMA

Razvojna banka će u suradnji sa komercijalnim bankama, na kvartalnoj osnovi, u roku od 60 dana po isteku kvartala izvješćivati Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta o broju zaprimljenih zahtjeva od strane obrta i ostalih samostalnih gospodarskih djelatnosti, broju i iznosu odobrenih kreditnih zahtjeva od strane komercijalnih banaka, broju i vrijednosti izdanih jamstava od strane Razvojne banke Federacije BiH i strukturi kredita u relativnom i apsolutnom iznosu odobrenih za likvidnost, obrtna sredstva i investicije po ovom Kreditno-jamstvenom programu.

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta će u suradnji s nadležnim institucijama dodatno prikupiti podatke o broju očuvanih radnih mjesta, broju novih radnih mjesta i povećanju gospodarskih aktivnosti korisnika kredita.

Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta će na temelju navedenih podataka na godišnjoj razini izvješćivati Vladu Federacije BiH o učincima kreditno-jamstvenog programa.

7. NADZOR

Komercijalna banka je dužna pratiti namjensko korištenje kredita i Razvojnoj banci Federacije BiH dostaviti Izjavu da su sredstva kredita namjenski iskorištena, u skladu s odredbama ugovora o kreditu i uvjetima kreditno-jamstvenog programa iz kojeg je kredit odobren.

Ako su sredstva kredita u cijelosti ili djelomično korištena suprotno odredbama Uredbe o načinu financiranja i upravljanja Jamstvenim fondom i propisa donesenih na temelju ove Uredbe, komercijalna banka je dužna obavijestiti Razvojnu banku o nenamjenskom korištenju sredstava, te na prvi poziv Razvojne banke vratiti originalni primjerak jamstva.

Nadzor nad namjenskim korištenjem kredita, u suradnji s komercijalnom bankom, kao *ex post* kontrolu može vršiti i Razvojna Banka Federacije BiH.

U svrhu nadzora Razvojne Banke Federacije BiH nad namjenskim korištenjem kredita, komercijalna banka je dužna na zahtjev Razvojne Banke Federacije BiH, dostaviti svu dokumentaciju koja se odnosi na namjensko korištenje sredstava odobrenog(ih) kredita.

8. OBJAVLJIVANJE AKTA

Ministarstvo će ovaj Program i Odluku o usvajanju Programa objaviti na svojoj mrežnoj stranici (www.fmrpo.gov.ba).